

Tankar för 2018-2021
av biskop Sören Dalevi

Förord

Detta häfte består av två delar. Den första delen ger en snabb genomgång av mitt biskopsvapen och motto, Människa bland människor. Den andra delen ger en kort lägesbild av de fyra strategiska områden som jag identifierat, och som jag önskar betona under de närmaste åren i Karlstads stift. Men låt mig inledningsvis slå fast två saker, som varit och som är viktiga i en luthersk folkkyrka:

För det första. Laurentius Petri, som var Sveriges förste protestantiske ärkebiskop (1531-1573), konstaterade: ”Prästen skola ha sitt prästämbete liksom smeden skola ha sitt smedsämbete”. Med det menar han att det inte är någon hierarki, ingen skillnad i värde på smedens eller prästens jobb. Båda är lika viktiga. I vissa teologiska system har det ju varit så att den döpte har mer av den helige ande än den odöpte, och att prästen i sin tur, genom prästvigningen, skulle ha ännu mer av den helige ande. Och biskopen har i dessa system, i kraft av ännu en vigning, ännu mer av den helige ande. Hur gärna jag än som biskop skulle vilja att det är så, så är det inte luthersk teologi. Nej, ”Prästen skola ha sitt prästämbete liksom smeden skola ha sitt smedsämbete”¹. Detta är för mig en viktig utgångspunkt. Alla är vi lika inför Gud. Alla är vi människor bland människor.

För det andra, några ord om ledarskap: För mig är ledarskap – och att vara biskop är att vara ledare – alltid en gruppuppgift. Det är ”laget – inte jaget” som gäller. Vad vi kan lära av det bibliska ledarskapet är att det är teamet som skapar förändring, att det är laget – inte jaget som gäller. Vad vi gör tillsammans är alltid

1 Laurentius Petris far var för övrigt just smed.

mycket starkare än det någon av oss – hur geniala eller starka vi än må vara – kan göra själv. En tydlig bild av detta såg jag en gång i ett lekprogram på tv där världens starkaste man skulle möta tio småbarn i dragkamp. Han var helt chanslös.

Eller som det sägs i ett afrikanskt ordspråk: ”Om du vill gå snabbt, gå själv. Men om du vill gå långt, gå i grupp”.

En bra ledare förstår sina egna begränsningar. Bra ledare försöker inte göra allt själva. Bra ledare bygger team och skapar utrymme för personer som är starka där de själva är svaga. De omger sig med folk som är olika dem själva. Mångfald är något positivt. Bra ledare känner sina gränser. Bara som team skapar vi förändring.

Jag har som ledare alltid uppskattat när folk är ärliga, och jag har inte känt någon personlig prestige att driva igenom frågor som folk inte tror på. Det är vi tillsammans som är Karlstads stift. Det är laget – inte jaget som gäller. Den hållningen är också en del av att vara människa bland människor.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Sten Andersson". The signature is fluid and cursive, with a large initial "S" and "A".

Del 1: Ireneus – människa bland människor

Låt oss för en kort stund gå tillbaka till Melodifestivalen 1965. Det var nämligen det år när operasångaren Ingvar Wixell framförde samtliga tio bidrag själv i den svenska uttagningen av Melodifestivalen. Detta så att den musikaliska bedömningen av bidragen skulle bli så rättvis som möjligt. Och självklart sjöng han samtliga bidrag på svenska.

Jag har ibland lekt med tanken att placera Ingvar i en tidskapsel, så han fick se hur Melodifestivalen ser ut idag. Där alla artister framför sina egna bidrag, på vilket språk de vill. Och där det vinnande bidraget, i den europeiska sångtävling som det ju trots allt är, idag tävlar mot nationer som Israel och Australien. För att inte tala om att det som då hette Östeuropa är med idag, Bosnien-Herzegovina, Vitryssland, Polen och Ukraina ... vad skulle Ingvar Wixell säga? Kanske skulle han säga att Melodifestivalen har förändrats, men att det ändå fortfarande är melodifestivalen.

Jag skulle vilja säga att precis som det är med Melodifestivalen är det med den kristna kyrkan: den har hela tiden utvecklats, förändrats, men ändå finns där en kontinuitet, en grund som alltid funnits. Grundidentiteten finns kvar, men formerna och uttrycken har förändrats. Det är nämligen så att det som lever utvecklas; det är bara det som är dött som är statiskt och likadant.

.....

Under åren 130-200 efter Kristus levde och verkade en man som hette Ireneus i Lyon i östra Frankrike. Vi vet inte mycket om honom, och under stora delar av kyrkohistorien har han varit bortglömd.

Ja, när Erasmus av Rotterdam gav ut Ireneus bok *Mot Heresierna* år 1526 hade Ireneus i stort sett varit bortglömd och negligerad i tusen år. När man år 1904 fann ännu en bok av Ireneus, *Om den apostoliska förkunnelsen*, var det en händelse som såg ut som en tanke.

För Ireneus har en hel del att säga till vår tid, trots att det skiljer drygt 1 800 år mellan honom och oss. För att det ska bli möjligt att förstå Ireneus måste vi göra samma tankeexperiment som vi gjorde med melodifestivalen 1965. Vi måste se att liksom Ingvar Wixell framförde sina opus på ett sätt som var bundet i den tid som då var, så framför Ireneus sin teologi i den tid som då var. Vi måste hitta till kärnan, grundidentiteten, komma bakom formerna, språket och uttrycken från 200-talets värld. Då finner vi en teologi som till stora delar är av yttersta intresse för oss idag.

.....

Låt oss börja i grunderna. Vi vet som sagt inte mycket om Ireneus. Förmodligen föds han runt år 130, och dör år 200. Hur han dör vet vi inte. Legenden säger att han blev martyrt, men det är historiskt osäkert. Det är dock inte otroligt, vi känner till att församlingen i Lyon levde under förföljelse, och flera fruktansvärda berättelser om församlingens martyrer finns bevarade. Han blev ledare för församlingen (termen biskop används aldrig om honom, men idag skulle vi nog säga att han blev biskop) år 177, efter att hans företrädare dött martyrdöden. Det var med andra ord ingen lätt period att vara kristen eller, för den delen, att vara biskop.

Något som för mig gör Ireneus intressant är hans sätt att svara på den förföljelse och på de umbäranden som hans församling utsattes för.

Man hade kunnat tänka sig att det hade kunnat leda till en världsfrånvänd teologi, med betoning på himmel och helvete, och där förföljarna såklart skulle brinna i helvetet. Man hade kunnat tänka sig en ilskans och hämndens teologi. Sådant har inte varit ovanligt i kyrkans historia. Men han svarar på förföljelserna på samma sätt som många kristna i Mellanöstern idag svarar på den förföljelse de är utsatta för: genom att betona det goda och livsbejakande i tillvaron, genom att sträva efter det goda och att göra gott. Hos Ireneus finns en betoning på den gode skaparguden, som älskar allt det skapade och som vill alla människor väl. Jag tänkte på det när jag för en tid sedan mötte en ledande kristen

företrädare från Mellanöstern, som levde under svåra omständigheter. Jag frågade honom hur vi kunde stödja honom och de kristna i regionen. Hans svar kom direkt: ”Genom att stödja våra hjälporganisationer, som hjälper såväl muslimer som kristna. Det är genom att göra det goda som vi sprider evangelium”. Ireneus, med sin positiva teologi och med sin avsaknad av helvetespredikan och kroppsförakt, hade förmodligen sagt något liknande. Gud har inte gett oss uppgivenhetens ande, tvärtom: Gud vill oss väl. Gud tröttnar aldrig på att visa sin kärlek.

Även under jobbiga omständigheter.
Inte minst under jobbiga omständigheter.

I Ireneus teologi och hållning, liksom hos den kristne företrädaren från Mellanöstern, tydliggörs en inställning till tillvaron som funnits i teologihistorien under årtusenden. Det är en grundläggande åtskillnad, som sällan satts på pränt, men som gör hela skillnaden. Denna distinktion består av två olika hållningar till tillvaron. Den första, som Ireneus är tydlig förespråkare för, lyder: Eftersom skapelsen är god, och eftersom Gud har skapat den, så finns Gud redan hos min medmänniska. Jag måste således i mötet med medmänniskan, liksom Moses vid den brinnande busken, ta av mig sandalerna för jag står på helig mark. Gud har så att säga varit hos min medmänniska före mig. Denna syn på människan är mycket tydlig hos Ireneus, men den finns hos flera av urkyrkans andra teologer, till exempel Justinus Martyren och Origenes. De båda sistnämnda återknyter till en tanke, som verkar ha varit vanlig i urkyrkan, om att det finns ett gudsfrö – ett *logos spermatikos* – nedlagt i varje människa. Gud har skapat världen på grund av sin godhet, gjort varje människa till sin avbild, och därför finns i varje människa ett frö av Gud. Gud finns med andra ord redan där, enligt detta sätt att se på tillvaron, och det gäller bara att uppmuntra medmänniskan att finna gudsfröet inom sig. Även hos dem som förföljer Ireneus, finns detta gudsfrö latent. Detta, eftersom Gud hyser en stark kärlek till den värld som han skapat. Som det står i Andra Timoteusbrevet: *“denna nåd har skänkts oss i Kristus Jesus redan före tidens början,*

men den har nu uppenbarats när vår frälsare Kristus Jesus trätt fram” (Andra Timotheosbrevet 1: 9b-10, min översättning, min kursivering). Nåden fanns där redan innan allt skapades, och den skänktes redan innan tidens början. Justinus Martyren hävdar till och med att var och en av oss kan lyssna till detta ord som är nedlagt i oss, och om vi väljer att följa den inre rösten är vi kristna, även om vi aldrig ens hört talas om Jesus. Gud har varit där före oss. Som det står i Första Korinthierbrevet 15:28: ”Men när allt har lagts under honom skall Sonen själv underordna sig den som har lagt allt under honom, så att Gud blir allt, överallt”. Detta kom av många att tolkas som att alla en dag skulle uppnå frälsning. Nåden är helt enkelt större än synden (jfr Romarbrevet 5:20).

Det finns en annan hållning, som också varit vanlig i teologihistorien, och den är att Gud är något som jag själv för till min medmänniska. Världen är enligt detta synsätt i grunden ond, människan är helt och fullt fallen, och bara genom mig och min ansträngning når sanningen till min medmänniska. Det finns således inget ordets frö hos min medmänniska, och får hon inte Sanningen via mig kommer hon i värsta fall att brinna i ett evigt helvete. Inte så sällan citeras Apostlagärningarna 4:12: ”Hos ingen annan finns frälsningen, och ingenstans bland människor under himlen finns något annat namn som kan rädda oss”.

Men också Johannes 3:18: ”Den som tror på honom blir inte dömd, men den som inte tror är redan dömd, eftersom han inte har trott på Guds endes sons namn”.

Båda dessa hållningar och traditioner har funnits under kyrkans historia, men alltför sällan har man identifierat och satt ord på dem. För bemötandet av medmänniskan blir det en himmelsvid skillnad vilken av de båda hållningarna jag som kristen väljer.

Det är i Ireneus genomgång kring den kristna tron som orden ”människa bland människor” dyker upp. Det är om Jesus han säger det, i boken *Bevis för den apostoliska förkunnelsen*: ”Genom honom har allting blivit till och vid tidens slut har han blivit människa bland människor, synlig och påtaglig för att sammanfatta allt, förintä döden, låta livet träda fram (2 Tim 1:10) och skapa gemenskap mellan Gud och människa”. Men uttrycket är äldre än Ireneus, det återfinns i Diognetusbrevet, som är daterat till 130 efter Kristus, och mycket talar för att uttrycket bokstavligt talat går tillbaka till den allra tidigaste kyrkan. I uttrycket ligger bland annat att Jesus såsom människa bland människor också hade en kropp. Han var således inte bara en ande, som doketisterna hävdade, men han var också helt och fullt Gud, och det säger Ireneus mot ebioniterna. Här får vi återvända till Melodifestivalen 1965: Ingvar Wixell framförde sina sånger utifrån de ramar och spelregler som fanns då, och på samma sätt uttrycker Ireneus sin teologi utifrån den kontext han lever i.

För mig är uttrycket ”Människa bland människor” centralt utifrån flera aspekter. Jesus var en människa bland människor och jag menar att varje kristens uppdrag är att leva som en människa bland människor. Även jag själv vill leva som, och vara, en människa bland människor. Ja, kyrkans uppdrag, såväl teologiskt som diakonalt och pedagogiskt, är att vara och verka såsom ”människa bland människor”. De tider har funnits när den kristna teologin sett ner på det mänskliga. Det kristna uppdraget har formulerats i termer av att förneka det mänskliga; att man som människa ska sträva efter att vara något annat än just människa – detta har inte varit lyckat, och det är inte mycket till glädjebudskap.

I en tid som håller på att förlora tron på sig själv, och där de onda krafterna blir allt mer tydliga, behövs en positiv syn på skapelsen och människan. Ireneus återupprättade skapelsetron och hans gärning behöver idag genomföras ännu en gång. Gud älskar kroppen och vill dess hälsa. Och glädjebudskapet är att Gud vill oss väl.

Som nämnts ovan var det viktigt för Ireneus att betona att det var samma gud i Gamla som i Nya testamentet. Vidare var det viktigt för Ireneus att Gamla testamentet fanns med i den kristna bibeln, och Ireneus är den första som nämner evangelisterna i den ordning som vi i dag har dem i bibeln: Matteus, Markus, Lukas och Johannes.

Därför är det en bibel i mitt biskopsvapen med en judisk menorah – den sjuarmade ljusstaken – som symbol för Gamla testamentet och kristendomens judiska rötter, och till höger en fisk, en av de äldsta kristna symbolerna.

Fisk på grekiska heter *Ichtyos*, och fisken fungerade förmodligen som en akronym¹ för de tidiga kristna, där varje bokstav i ordet *ICHTYS* hade sin betydelse: *Iesous* (Jesus) *Christos* (Kristus) *Theos* (Guds) *Yios* (Son) *Soter* (frälsaren), det vill säga Jesus Kristus Guds Son Frälsaren var vad man kunde läsa ut av det grekiska ordet för fisk. Jesus hade ju dessutom sagt till sina lärjungar att de skulle vara människofiskare. Fisken är i mina ögon en smart kristen symbol.

När jag går runt i biskopsgården, och tittar på alla porträtt av mina företrädare, är bibeln den bok som ofta (nästan alltid) åtföljer biskoparna och superintendenterna. Detta eftersom bibeln alltid varit viktig i en

1 Akronym är en förkortning bildad av den första bokstaven i varje ord, IKEA är till exempel en akronym för Ingvar Kamprad Elmtaryd Agunnaryd.

luthersk kyrka. Men det är inte bara därför jag har med en bibel. Bibeln har alltid varit viktig för mig, personligen. Att brottas med bibeln och dess berättelser, och att göra det på ett intellektuellt hederligt sätt, har varit viktigt för mig.

För mig är bibelns bredd en styrka. Det finns en anledning till att de första kristna gav oss fyra olika evangelier, som säger olika saker, och inte bara ett evangelium. Redan där gav oss Ireneus och hans gelikar ett vaccin mot fundamentalism och bokstavstro; det är ju ett faktum att evangelierna stundtals ger oss olika uppgifter och information. Vilken dag dog till exempel Jesus? Och hur dog Judas? Uppgifterna i bibeln är dubbeltydiga, ibland till och med mångtydiga, och i detta ligger ett budskap till oss. Det kristna budskapet kan och får se olika ut, det var diversifierat redan från början.

I biskopsvapnet finns också symbolen för Karlstads stift, ett standar med ett grekiskt kors på. Det symboliserar att Jesus Kristus har segrat, att han är uppståndelsen och livet.

Om du vill läsa mer om Ireneus:

Människa och kristen: En bok om Irenaeus, av Gustaf Wingren (Verbum, 1983)

Irenaeus: An Introduction, av Denis Minns (T & T Clark, 2010)

Om du vill läsa mer av Ireneus:

Bevis för den apostoliska förkunnelsen (Artos, 1997)

Mot heresierna (Artos, 2016)

Del 2: Fyra strategiska områden

*”Med trofasthetens band drog jag dem,
med kärlekens rep.*

*Jag var som den
som lyfter upp ett barn till kinden.”*

Hosea 11:4

För att tydliggöra Karlstads stifts strategiska områden kan man tala om dem i bilden av ett rep med fyra tåtar. Bilden är hämtad från profeten Hosea i Gamla testamentet. Hosea talar om ”kärlekens rep”. Det goda, trofasta repet, som ger kraft till att resa oss upp när vi faller, som får oss att hoppas framåt. De fyra tåtarna är:

- Den pedagogiska utmaningen
- Barn- och ungdomsarbetet
- Rekrytering
- Kontrakten

Ett utmärkande drag för ett rep är dessutom att de olika tåtarna sinsemellan stärker varandra. En bra undervisning skapar ett bra och fungerande barn- och ungdomsarbete som stärker rekryteringen till tjänst som i sin tur stärker kontrakten.

Den pedagogiska utmaningen

Det grekiska ordet för tradition är *paradosis*, som betyder ”det som getts vidare”. Det var i antiken lärarens uppgift att ge vidare till studenten den lära som han i sin tur fått från sin lärare. Den pedagogiska utmaningen idag består just i att ge vidare det vi själva fått. Men för att kunna ge vidare behöver vi själva fördjupa oss i traditionen. Vi kan inte ge vidare en tradition vi själva inte bottnar i. Detta är själva kärnan i den pedagogiska utmaningen.

Man brukar ibland likna undervisning inom ett kunskapsområde vid en spiral. Grundläggande kunskaper längst ned kan byggas på med mer avancerade kunskaper längre upp i spiralen. Det gäller att hela tiden bygga vidare på sin kunskap. Utmaningen är ofta att hamna på rätt nivå – gärna högt upp i kunskapsspiralen – med den undervisning man erbjuder. En viktig aspekt är nämligen att man erbjuder en kunskapsutmaning. Vi vill bli tagna på allvar, för vi vet alla hur frustrerande det är när man upplever att undervisningen är på en för låg nivå. Om Svenska kyrkan ska ta frågorna om lärande och undervisning på allvar, står hon utifrån dessa resonemang inför två utmaningar, som jag ser det.

För det första måste vi i kyrkan inse och besinna att det sker, och ganska länge skett, ett kunskapstapp. Somliga har inte ens de grundläggande dragen längst ned i spiralen med sig. Varför firar vi jul? Vad handlar påsken om? Många vet, men tyvärr inte alla. Och den svenska skolan har inte längre som sitt uppdrag att ge svenska skolbarn grundläggande dopundervisning. Därför är det hög tid att kyrkan nu tar kunskapstappet på allvar.

För det andra måste kyrkan också erbjuda en avancerad kunskapsförmedling till alla dem (och vi är många) som faktiskt har goda kunskaper om kristen tro, men som vill veta mer om kyrkans tro och liv. Alltför ofta har kyrkan nämligen valt att kommunicera på enbart ett sätt, och därmed placerat sig någonstans i mitten av kunskapsspiralen. Konsekvensen av detta har blivit att det varit ointressant för alla. Svårbegripligt för den som ingenting vet, och samtidigt grunt och ointressant för den som är någorlunda initierad. Kyrkan måste därför satsa både brett och smalt – samtidigt. Både grundläggande och avancerad undervisning.

Alltså inte antingen eller, utan både och.

Vad betyder nu den pedagogiska utmaningen rent konkret? Jo, att vi alltifrån grundläggande till avancerad nivå utvecklar och fördjupar lärandet och undervisningen i Svenska kyrkan i Karlstads stift.

Några exempel på hur vi har valt att ta tag i denna fråga sedan 2017:

- Samtliga anställda fick våren 2017 boken *Luther och hans värld* av Graham Tomlin, som ett sätt att fördjupa kunskapen om reformationen. Tomlin kom även själv till stiftets medarbetardagar i november, som hade reformationen som tema, och talade. Runt om i stiftet genomfördes föredrag, samtalsserier, poddinspelningar och så vidare om Luther och reformationen.
- Tidningen *Kyrknytt*, som produceras av Karlstads pastorat, ges ut till samtliga hushåll i stiftet. Och i samarbete med Göteborgs stift sänds tidsskriften *Korsväg* till samtliga anställda och förtroendevalda i Karlstads stift.
- Boken *Vad tror du på?* erbjuds gratis till pastoraten för utdelning i bland annat kyrkor. *Första krönikeboken - i huvudet på en biskop*, erbjöds på liknande sätt för utdelning julen 2018 och tidigare även *Han hette inte Luther* och *Trons ABC*.
- Ett gediget arbete med stiftets webbsida, poddar och filmer har påbörjats, för att på sikt kunna erbjuda grundläggande nätbaserad undervisning om bibeln, kristen tro och Svenska kyrkans verksamhet.
- Rikskonferensen *Lärandefestivalen* kommer att hållas i Karlstad i november 2019 i samarbete med Kyrkokansliet. Intentionen är att starta upp arbetet för ett program för lärande och undervisning för Svenska kyrkan.
- Temadagarna *Livet värt att leva* arrangeras årligen.
- Ett större utbud av fortbildningar erbjuds till olika yrkesgrupper och ideella. Utbudet samlas i *Kompetenskatalogen - på rätt kurs*.
- Åren 2017-2018 var Lutherår, då särskilt fokus lades på Luther och reformationen. 2019-2020 har Karlstads stift utsett till bibelår, då vi fokuserar på bibeln.

År 2021: Karlstads stift ska vara ett ledande stift när det gäller undervisning och lärande i Svenska kyrkan. Detta möjliggörs genom medvetna, kontinuerliga och strategiska satsningar på bred front. Vi satsar brett och vi satsar smalt – samtidigt.

Barn och unga

Arbetet med barn och unga har alltid legat nära den lutherska traditionens hjärta. För Luther fanns det inget viktigare än att föra vidare traditionen till det uppväxande släktet. Denna vurm för unga går tillbaka till evangelierna själva: Jesus utmärkte ju sig genom att ställa barnet i centrum, och detta i en tid när barn inte alls räknades.

Stiftets satsning på barn och unga görs idag främst genom Ung ledarutbildning och ett nära samarbete med Svenska Kyrkans Unga. Vår analys är att vi har ett bra och fungerande barn- och ungdomsarbete, som kan utvecklas ytterligare. Inte minst är det viktigt att tänka barn- och ungdom i ett brett perspektiv: hur når vi så många barn och unga som möjligt? Hur stöttar vi församlingarnas arbete med skolor och lovverksamheter? Hur utvecklar vi konfirmandarbetet? Hur stöttar vi Svenska Kyrkans Unga på bästa sätt? Hur utvecklar vi konceptet för Unga ledare så att det blir ett naturligt steg för att gå vidare i församlingen? Och framför allt: Hur utvecklar vi samarbetet med skolan lokalt?

Ibland brukar man tala om ungdomsarbete som en tredelad utmaning. För det första: alla barn och unga i församlingen (en stor grupp, med varierat intresse av kyrkan). För det andra: konfirmanderna (en relativt stor grupp, som dessutom är allt mer motiverad). För det tredje: Svenska Kyrkans Unga (en rörelse av unga för unga med fokus 0-30, mycket motiverad). Här är det viktigt att inte spela ut de tre olika grupperna mot varandra, utan att tvärtom se att vi som folkkyrka måste se, och vara till för, samtliga dessa grupper.

En annan viktig aspekt här är vikten av att kyrkoarbetarna är delaktiga i församlingens barn- och ungdomsarbete, inte minst i konfirmandarbetet. Vi har under senare år noterat hur allt fler präster prioriterar bort konfirmandarbetet. Detta är olyckligt, och är inte rätt väg att gå. Detta beror delvis på prästbristen, men inte enbart.

I stiftet har vi ett imponerande arbete med unga ledare, som sticker ut i Sverige. Detta arbete ska vi fördjupa och vidarutveckla under kommande mandatperiod. Barn och unga är ett prioriterat område. Nu satsar vi!

År 2021: Barn och unga skall vara en prioriterad grupp, och Karlstads stift ska satsa brett såväl ekonomiskt som personellt på barn- och ungdomssidan fram till 2021. Fokuset på barn och unga ska genomsyra stora delar av verksamheten, inte enbart det som är direkt riktat till målgruppen. Till exempel måste barn- och ungdomssatsningen märkas i musikverksamhet och i det diakonala arbetet, då behovet är stort bland många unga idag. Det är vidare viktigt att tänka in alla barn och ungdomar, inte minst genom skolan och skolkyrkoarbetet, när vi tänker barn och unga.

Rekrytering

Frågan om rekrytering till prästämbetet har historiskt ofta varit, och är definitivt nu, en stor utmaning för vårt stift. Under åren 2011 till 2015 vigdes det 16 präster i stiftet samtidigt som 23 präster gick i pension. Dessutom fick ett antal präster tjänst i andra stift, dessa var fler än de som sökte sig hit från andra stift. Detta faktum ställde oss inför stora utmaningar.

Låt mig ge några exempel på hur vi valt att ta tag i denna fråga:

- Först och främst startade ett särskilt rekryteringsprojekt år 2017. Det har redan nu börjat bära frukt. Bland annat i form av att vi fått hit duktiga och välutbildade präster utifrån, men vi kan också se att antalet präststudenter ökar. Under 2018 sökte tio personer antagning till prästkandidater i Karlstads stift, vilket kan jämföras med åren 2016 och 2017 då det inkom tre ansökningar per år. Projektet siktar först och främst in sig på prästbristen i stiftet, men även andra kommande bristyrken inom kyrkan adresseras (till exempel kyrkogårdsarbetare, och på sikt även pedagoger).
- Vi satsar medvetet på rekrytering av ungdomar i vår egen verksamhet. Vi har cirka 400 unga ledare i stiftet – här finns de blivande kyrkoarbetarna. Antalet skolkontakter har också utökats, bland annat genom medverkan vid yrkes- och framtidsmässor där Svenska kyrkan som potentiell arbetsgivare synliggjorts.
- Relevant och avancerad fortbildning för dem som redan är i tjänst är en viktig del när det gäller stiftets möjligheter att attrahera präster för tjänstgöring. Därför har vi under 2017 och 2018 initierat en ambitiös satsning på fortbildning för präster och diakoner, som fortsätter 2019 och framåt.
- Fördjupande seminarier har även börjat anordnas under titlarna Tid för Teologi och Tid för Diakoni. Detta även för att stärka kåranda bland såväl präster som diakoner i stiftet.
- Vårt samarbete med Geijerskolan har bidragit till att vi har relativt god tillgång på kantorer i stiftet. Vi hoppas på sikt att kunna utveckla samar-

betet med Geijerskolan, som är en tillgång och en möjlighet för vårt stift.

- En viktig aspekt i rekryteringsarbetet är att jobba med bilden av stiftet utåt, det jag valt att kalla för ”Teologiskt ID”. Detta är ett långsiktigt arbete, som inte minst handlar om ett teologiskt arbete. Karlstads stift ska utmärkas av kåranda, samförstånd och en öppen folkkyrkoteologi. Vi ska som stift associeras med värdeord som dynamik, kollegialitet, mod, nytänkande och uppfinningsrikedom.

År 2021: Karlstads stift skall ses som en attraktiv arbetsgivare, där vi månar om våra kyrkoarbetare. Målsättningen är att vi 2021 ska ha kommit en bra bit på väg för att lösa prästbristen i stiftet. Detta görs genom ett rekryteringsprojekt, genom avancerade fortbildningar, genom en fräsch och öppen folkkyrkoteologi samt genom en medveten fokusering på barn och unga i stiftet.

Kontrakten

Kontrakten är ett sammanhang som vi kan utveckla mer i vårt stift, inte minst kan mycket av stiftskansliets främjande och tillsyn ges där. Framförallt gör kontrakten det möjligt att behålla en regional prägel. Satsningen på kontrakten kommer att märkas bland annat på följande sätt:

- Kontrakten erbjuds seminarier och föreläsningar just kontraktsvis.
- Genom att stiftskansliet prioriterar kontraktsarbete i sitt främjandearbete.
- Kontraktsprostens roll kommer att accentueras och stärkas på olika sätt

År 2021: Kontrakten ska på sikt ses som mer självklara sammanhang, och stiftets främjande ska på ett tydligare sätt arbeta mot kontrakten. Arbetet med att stärka kontrakten sker på lång sikt, och är ett strategiskt arbete.

Avslutande reflektioner

På samma sätt som tåtarna i ett rep stärker varandra, tänker jag att de fyra strategiska områden som identifierats stärker varandra.

Det är fyra tåtar, ett rep och en framtid. Och viktigast av allt är den Herre som vi tjänar. För Gud möter oss som bekant alltid från framtiden. Gud tänker 2030 och inte 1950.

*”Med trofasthetens band drog jag dem,
med kärlekens rep.
Jag var som den
som lyfter upp ett barn till kinden.”*

Hosea 11:4

Sören Dalevi om sitt biskopsvapen och valspråk

När jag valdes till biskop tog jag ”Människa bland människor” som mitt valspråk. Det är ett uttryck om Jesus som är hämtat från de allra första kristna. Det återfinns såväl i Brevet till Diognetus som hos kyrkofadern Ireneus (130-200 e.kr.).

För Ireneus var det viktigt att betona det mänskliga och att vi först och främst är människor. Det ledde till att han stred för att Gamla testamentet skulle ingå i den kristna bibeln, detta i motsats till starka röster i den tidiga kyrkan som inte ville ha med de gammaltestamentliga skrifterna. Ireneus var också en av de första som nämner vikten av att just fyra evangelier – Matteus, Markus, Lukas och Johannes – ska vara med i den kristna bibeln. Därför är det en bibel med i biskopsvapnet.

Till vänster i vapnets bibel ser du den judiska menoran, den sjuarmade ljusstaken, som symbol för Gamla testamentet, den judiska bibeln. Till höger ser du den kristna fisken, en av de äldsta kristna symbolerna, som symbol för Nya testamentet. De andra fälten utgörs av Karlstads stifts vapen, ett standar med ett kors på. Jesus Kristus – sann människa och sann Gud – har segrat för hela världens skull.

Vi är människor och vi är kristna. Och vi är kallade att liksom Jesus vara människa bland människor. Som Theodor Kallifatides konstaterar i *Ett liv bland människor*: ”Jag måste försöka vara och förbli en människa bland människor”.

Utgiven första gången 2017.

Tredje bearbetade utgåvan, tredje tryckningen 2019.

© Sören Dalevi

För fler texter, filmer och poddar av biskop Sören, besök

www.svenskakyrkan.se/karlstadsstift/biskopen-svarar

Svenska kyrkan
KARLSTADS STIFT

